

REGULAMENTUL COMISIEI DE ARBITRI

I. ORGANIZARE SI FUNCTIONARE

- Art. 1** Comisia de Arbitri (CA) a Asociatiei Municipale de Handbal Bucuresti (AMH) este constituita din toti cei care au calitatea de arbitri de handbal si, care domiciliaza in Bucuresti sau isi desfasoara activitatea (urmeaza o scola, facultate sau au un serviciu etc.) in Bucuresti si/sau in judetele arundate.
Are ca sarcina organizarea activitatii arbitrilor in Bucuresti, in conformitate cu Statutul si Regulamentele AMH, Federatiei Romane de Handbal (FRH) si a Regulamentului jocului de handbal elaborat de I.H.F.
- Art. 2** Biroul Comisiei de Arbitrii (BC - CA) este format din 3 - 5 membri si este organul de specialitate al AMH. Este constituit, in principu, dar nu limitativ, din arbitri retrasi din activitate si specialisti din handbal si are ca sarcina organizarea, indrumarea si controlul intregii activitati de arbitraj de handbal, desfasurat in Municipiul Bucuresti.
- Art. 3** Presedintele Comisiei de Arbitri este numit de catre Presedintele Asociatiei Municipale de Handbal Bucuresti
- Art. 4** Membrii Biroului Comisiei de Arbitrilor (BC al CA) sunt propusi de catre presedintele Comisiei de Arbitrii, si sunt aprobati de catre Comitetul Director al AMH.
- Art. 5** Responsabilitatile fiecarui membru din BC – CA vor fi stabilite de catre Presedintele Comisiei de Arbitri si aprobate de catre Presedintele AMH.
- Art. 6** Pe plan metodologic Comisia de Arbitri (CA) a Asociatiei Municipale de Handbal Bucuresti este coordonata de catre Comisia Centrala a Arbitrilor a Federatiei Romane de Handbal.

II. ATRIBUTIILE COMISIEI DE ARBITRI

- Art. 7** Organizeaza, coordoneaza, indruma, supravegheaza si raspunde de activitatea tuturor arbitrilor de handbal din Municipiul Bucuresti si judetele arundate;
- 7.1. Organizeaza activitatea tuturor arbitrilor din Municipiul Bucuresti si judetele arundate;
- 7.2. Se preocupa de formarea de noi cadre de arbitri in judetul respectiv astfel:
- arbitri juniori cu varsta minima 14 ani si maxima 18 ani pentru a fi folositi competitiiile pentru copii, juniori V si IV;
 - arbitri conform art. 11,12 si13.
- 7.3. Organizeaza activitati pentru pregatirea permanenta si continua a arbitrilor din Municipiul Bucuresti si judetele arundate;
- 7.4. Prin comisia de delegari, delegea:
- arbitri principali / scorer / cronometror / observator / manipulator tabela si crainic la jocurile organizate direct de catre AMH;
 - arbitri scorer / cronometror, manipulator tabela si crainic la jocurile oficiale din cadrul competitiiilor nationale ce se desfasoara in localitatile din raza teritoriala a Municipiului Bucuresti urmarind programul inaintat de Comisia de Competitii a F.R.H.; Toti cei delegati de catre CA vor putea fi inscrisi in Statul de Plata pentru jocul la care au fost delegati;

- arbitri scorer / cronometror, manipulator tabela si crainic la jocurile oficiale internationale si alte jocuri care se desfasoara in Bucuresti si judetele arondate;
 - arbitri la jocurile amicale sau de antrenament desfasurate de catre echipele din Bucuresti;
- 7.5. Stabileste numarul de jocuri pe care trebuie sa le conduca arbitri din lotul national la nivelul municipiului, precum si numarul jocurilor desfasurate la nivel municipal pentru care nu se achita barem unic de arbitraj;
- 7.6. Nominalizeaza anual lotul judetean de arbitri, pe care il propune spre validare Comisiei Centrale de Arbitri a F.R.H.;
- 7.7. Nominalizeaza lectorii pentru Scoala de Arbitri din Municipiul Bucuresti si judetele arondate.
- 7.8. Numeste comisia de sustinere a examenelor pentru promovarea cursurilor de arbitri si controleaza pe parcurs modul cum se desfasoara acestea;
- 7.9. Intocmeste si tine la zi urmatoarele documente oficiale de evidenta:
- caiet cu procesele verbale de desfasurare a sedintelor;
 - evidenta arbitrilor de handbal din Bucuresti si judetele arondate, in format electronic
 - evidenta delegarilor arbitrilor si eventualelor calificative ale acestora, la jocurile organizate de A.M.H
- 7.10. Comunica Comisiei Centrale de Arbitri a F.R.H. modificarile in evidenta arbitrilor;
- 7.11. Propune spre ratificare Comisiei Centrale de Arbitri a F.R.H. promovarea arbitrilor de la categoria a V-a la a IV-a si de la a IV-a la a III-a, precum si propuneri de radieri;
- 7.12. Intocmeste o data pe an raportul de activitate pe care il inainteaza Comisiei Centrale de Arbitri a F.R.H. (15 iunie a fiecarui an);
- 7.13. Propune Comisiei Centrale de Arbitri a F.R.H. (pana la 30 iunie a fiecarui an) arbitri care sa faca parte din Lotul National;
- 7.14. Comunica Comisiei Centrale de Arbitri a F.R.H. pana la data de 15 iulie a fiecarui an cuplurile de arbitri din cadrul judetului respectiv.
- 7.15. Analizeaza abaterile tehnice, de la regulamentul de joc, ale arbitrilor, si comportarile tehnice necorespunzatoare la jocurile arbitrate la nivel municipal. Hotaraste sanctionarea arbitrilor, care va fi transmisa spre validare Comisiei de Disciplina a AMH.
- 7.16. La solicitarea Comisiei Centrale de Arbitri a F.R.H. sau a Comisiei Centrale de Disciplina a F.R.H., transmite un raport detaliat asupra jocurilor unde au avut loc evenimente deosebite;
- 7.17. Cu aprobarea Comitetului Director al AMH ia orice masuri care nu sunt prevazute in prezentul regulament pentru asigurarea bunului mers al activitatii.
- 7.18. Tine evidenta tuturor delegatiilor –chitanta emise pentru jocurile din Camionatele Nationale pentru arbitri si observatori.

III. ARBITRUL DE HANDBAL

Conform DEX, arbitrul este:

1. *o persoana, organizatie instanta aleasa sau desemnata pentru cercetarea si rezolvarea unui litigiu.*
 2. ***o persoana insarcinata sa conduca desfasurarea unei competitii sportive.***
- Din fr. arbitre.

Art. 8 Arbitrul de handbal este o persoana oficiala, care a urmat si absolvit o Scoala de Arbitri, si care are calificarea necesara si aptitudinile pentru a conduce un joc de handbal, precum si persoana care controleaza timpul de joc si/sau tine evidenta scorului (cronometrul si scorerul).

- Art. 9** Activitatea arbitrilor de handbal are ca scop asigurarea desfasurarii jocurilor de handbal organizate de catre organele competente, in conformitate cu "Regulamentul Jocului de Handbal" (Regulile de joc) stabilit de catre Federatia Internationala de Handbal si in concordanta cu Regulamentul de organizare si desfasurare al competitiiilor nationale de handbal si cu **Regulamentul de organizare si desfasurare al competitiiilor de handbal organizate de A.M.H.**
- Art. 10** Arbitrul de handbal are obligatia de a respecta prevederile Regulamentului Jocului de Handbal, si a celorlalte regulamente ale F.R.H., A.M.H. si L.P.H., dupa caz. Arbitrul are obligatia de a respecta prevederile regulamentelor mentionate mai sus si de a veghea la respectarea acestora de catre toti **factorii** implicati in desfasurarea jocului de handbal la care este delegat
- Art. 11** Poate deveni arbitru de handbal orice cetatean al Romaniei, precum si orice cetatean strain, care se afla legal pe teritoriul Romaniei, a absolvit un curs de arbitri de handbal, **prezinta garantii morale, are o conduita exemplara in societate** si nu a suferit o condamnare privativa de libertate pentru fapte intentionate antisociale, indiferent daca pedeapsa a fost executata sau nu.
- Art. 12** Poate deveni membru al Comisiei de Arbitri a AMH, orice arbitru de handbal, care are domiciliul temporar sau permanent in Municipiul Bucuresti si/sau in judetele arondate sau isi desfasoara activitatea (urmeaza o scoala indiferent de nivel, are serviciul in Bucuresti sau in judetele arondate).
- Art. 13** Toti cei care au urmat si absolvit cursurile Scolii de Arbitri de Handbal a A.M.H. Bucuresti devin automat membri ai Comisiei de Arbitri a A.M.H.
- Art. 14** Cursurile de arbitri se vor organiza cu aprobarea Comisiei Centrale de Arbitri. In acest sens se va prezenta documentatia necesara (lista participantilor, nume, prenume, profesie, varsta, lectori, tematica, program.).
- Art. 15** Pentru a putea urma cursurile de arbitri de handbal, candidatii trebuie sa se adreseze in scris Comisiei Organizatoare. Comisia va verifica, pe baza de acte, indeplinirea conditiilor prevazute la art.11, pentru fiecare candidat. Candidatii admisi, despre care se va dovedi ulterior ca la inscriere nu au indeplinit conditiile cerute de cele doua articole mentionate, vor fi radiati.
- Art. 16** Candidatii care in timpul cursului lipsesc la mai mult de 1/3 din sedintele respective nu vor avea dreptul de a sustine examenul de absolvire (vor fi exclusi fara nici o alta dispozitie).
- Art. 17** In cadrul cursurilor de arbitri vor fi predate urmatoarele materiale:
- Regulamentul jocului de handbal;
 - Statutul si regulamentul de organizare si functionare a F.R.H.;
 - Regulamentul de organizare si desfasurare al competitiiilor nationale de handbal;
 - Regulamentul de organizare si functionare a Comisiei Centrale de Arbitri a F.R.H.;
 - Regulamentul de organizare si functionare a Comisiei de Arbitri a Municipiului Bucuresti;
 - Notiuni de tehnica si tactica jocului de handbal;
 - Notiuni de prim-ajutor;
 - Completarea raportului de joc si al raportului de observator;
 - Formularea unui raport suplimentar;
 - Precizari anuale privind desfasurarea competitiiilor;
 - Notiuni de etică sportivă

- Art. 18** Comisia de examinare pentru absolvirea cursului de arbitri se compune din:
- responsabilul resortului invatamant sau un alt membru desemnat de Comisia Centrala de Arbitri;
 - lectorii cursului recunoscuti de Comisia Centrala de Arbitri.
- Comisia va fi valabil intrunita cu un numar de cel putin 3 membri cu prezenta obligatorie a primului mentionat mai sus.
- Art. 19** Examenul va contine 3 probe: teoretica, fizica si practica.
- Proba teoretica consta din:
 - teste elaborate de catre C.A. sau de catre Comisia de Examinare;
 - discutie orala pe baza regulamentelor de joc si ale F.R.H.
 - Proba fizica consta din:
 - o alergare de semifond cu un barem de timp;
 - probe specifice arbitrajului de handbal, elaborate de catre IHF, EHF sau de catre Comisia de Arbitri;
 - exercitii/deplasari specifice jocului de handbal;
 - Proba practica consta din conducerea a 2 jocuri de handbal, observarea fiind facuta de cel putin 2 membri ai Comisiei de examinare care vor intocmi rapoarte separate.
- In cazul in care un candidat nu promoveaza una dintre probe (este declarat **neadmis** la proba teoretica, fizica sau practica), acesta va fi reexaminat. Daca si a doua oara va fi declarat neadmis, atunci va fi considerat respins la examen.
- Art. 20** Rezultatul final al examenului va fi consemnat intr-un proces verbal semnat de toti membrii Comisiei de examinare.
- Procesul verbal insotit de o fisa cu datele personale ale fiecarui candidat admis si o fotografie color in format digital (format 3/4, tip buletin), se va inainta Comisiei Centrale de Arbitri pentru ratificarea si intocmirea cardului de arbitru.
- La absolvirea cursului, candidatii declarati admisi vor primi „cardul de arbitru” si ecusonul de arbitru “fara stele”. In acest sens se va anexa dovada platii taxelor regulamentare pentru fiecare candidat admis.
- Art. 21** **Hotararile Comisiei de examinare, la proba teoretica orala si probele practice, nu pot fi atacate.**
- Art. 22** Cardurile de arbitri se vor emite cu valabilitate de cel putin un an.
- Art. 23** La inceputul fiecarui sezon competitional arbitri vor prezenta obligatoriu viza medicala, ce va fi transmisa CCA, in copie, la examenele din sesiunea a I-a si a II-a
- Art. 24** Pentru obtinerea calitatii de arbitru republican trebuie sa fie indeplinite urmatoarele conditii:
- Varsta minima 18 ani si maxima 30 ani;
 - Activitate in cadrul CA a A.M.H. de cel putin 1 an;
 - Candidatii sa fie cel putin absolventi ai invatamantului general obligatoriu;
 - Candidatii trebuie sa faca dovada ca au cunostinte despre jocul de handbal;
 - Candidatii sa fie apti din punct de vedere medical – adeverinta medicala de la medicul de familie cu privire la posibilitatea efectuarii efortului fizic (carnet de sanatate).
- Art. 25** Arbitri apartinand altor federatii nationale afiliate E.H.F. sau I.H.F., stabiliti temporar pe teritoriul Romaniei, au dreptul de a conduce jocuri adecvate nivelului lor de calificare, in zona de responsabilitate a A.M.H., daca indeplinesc prevederile regulamentelor F.R.H.

IV. CLASIFICAREA ARBITRILOR

- Art. 26** Arbitri de handbal sunt clasificati in urmatoarele categorii:
- categoria juniori
 - categoria a -V-a
 - categoria a -IV-a
 - categoria a -III-a
 - categoria a -II-a
 - categoria I-a
- Art. 27** Toti absolventii unui curs de arbitri cu varsta sub 18 ani sunt incadrati in categoria juniori. Toti ceilalti absolventi ai unui curs de arbitri sunt incadrati in categoria a-V-a
- Art. 28** Pentru a promova de la categoria a-V-a la categoria a-IV-a arbitrul trebuie sa aiba o activitate continua de minim un an ca arbitru de categoria a-V-a apreciata cu calificative bune.
Decizia de clasificare se intocmeste de catre Comisia de Arbitri si se ratifica de catre Comisia Centrala de Arbitri a F.R.H.
- Art. 29** Pentru a promova de la categoria a-IV-a la categoria a-III-a, arbitrul trebuie sa indeplineasca urmatoarele conditii: sa aiba 25 de jocuri oficiale conduse ca arbitru principal (delegari ale Comisiei Centrale de Arbitri) in competitii organizate de F.R.H..
Decizia de clasificare se intocmeste de catre Comisia de Arbitri a A.M.H. si se ratifica de catre Comisia Centrala de Arbitri a F.R.H.
La obtinerea categoriei a-III-a arbitrii vor primi contra cost ecuson de arbitru cu o stea.
- Art. 30** Pentru a promova de la categoria a-III-a la categoria a-II-a arbitrul trebuie sa fi condus minim **25 de jocuri de Liga Nationala** organizate de F.R.H.
Decizia de clasificare se intocmeste de catre Comisia de Arbitri si se ratifica de catre Comisia Centrala de Arbitri a F.R.H.
La obtinerea categoriei a a-II-a arbitrii vor primi, contra cost, ecuson de arbitru cu 2 stele.
- Art. 31** Pentru a promova de la categoria a-II-a la categoria I-a, arbitrul trebuie sa fi condus minim 50 de jocuri de Liga Nationala organizate de F.R.H..
Decizia de clasificare se intocmeste de catre Comisia de Arbitri si se ratifica de catre Comisia Centrala de Arbitri a F.R.H.
La obtinerea categoriei I-a arbitrii vor primi, contra cost, ecuson de arbitru cu 3 stele.
- Art. 32** Pentru mentinerea categoriei de clasificare obtinuta, arbitrul trebuie sa indeplineasca anual urmatoarele conditii:
- sa participe, in mod regulat, la sedintele organizate de Comisia judeteana de arbitri de care apartine;
 - sa participe la seminariile si consfaturile organizate de Comisia de Arbitri;
 - sa conduca anual un numar minim de 20 jocuri pe plan local (arbitrul din lotul de liga si lotul B trebuie sa arbitreze jocurile fara a solicita barem de arbitraj);
 - sa presteze arbitraje de calitate la jocurile la care a fost delegat ;
 - sa promoveze examenele anuale de arbitru.
- Art. 33** **Arbitri care isi inceteaza activitatea la cerere, pot fi reprimiti la aceeasi categorie, tot la cerere, dupa ce in prealabil au promovat un examen teoretic, fizic si practic. Reprimirea trebuie ratificata de catre Comisia Centrala de Arbitri.**

- Art. 34** Promovarea categoriei de clasificare se va inscrie de catre A.M.H. in evidenta comisiei de arbitri, pe baza comunicarii oficiale de la Comisia Centrala de Arbitri a FRH.

V. RADIAREA ARBITRILOR

- Art. 35** Arbitri care au implinit varsta de 50 de ani pana la 1 august, a anului in curs, sau au devenit inapti medical nu mai pot activa ca arbitri principali, dar pot fi folositi in continuare ca arbitri ajutatori, observatori, lectori, membri in Comisiile A.M.H., sau in alte activitati.
- Art. 36** Lipsa nemotivata din activitate pe o perioada de 2 ani, atrage dupa sine radierea din corpul arbitrilor de handbal.
Calitatea de arbitru, in acest caz, poate fi rebandita numai in baza unui nou curs si a promovarii examenului respectiv de la prima categorie de clasificare inferioara celei de la care a fost radiat.
- Art. 37** Radierea unui arbitru se face de catre Comisia Centrala de Arbitri la propunerea A.M.H., si va intra in vigoare dupa ce decizia devine publica (comunicarea oficiala a acesteia prin site web, scrisoare etc).
Validarea de radiere se va aduce la cunostinta in acelasi timp Comisiei judetene de arbitri si arbitrului in cauza.
Arbitrul in cauza are dreptul sa conteste propunerea in termen de **14 zile** de la data primirii comunicarii.
- Art. 38** **Arbitri principali sau scorer-cronometrori care se fac vinovati de abateri grave, incompatibile cu morala si etica sportiva, vor fi exclusi din corpul arbitrilor, fara drept de a reveni. Acestia nu mai au nici un drept de a activa in structura F.R.H.**

VI. LOTURILE NATIONALE DE ARBITRI PE NIVELE DE CATEGORII SI VALOARE

- Art. 39** C.A. a A.M.H. intocmeste anual, pana la data de 31 august, lotul municipal de arbitri, care va avea dreptul de a conduce jocuri oficiale in competititiile organizate de catre A.M.H., in anul competitional urmator.
Decizia C.A. a A.M.H. in alcatuirea lotului de arbitri nu poate fi contestata de catre arbitri. Lotul de arbitri va fi aprobat de catre Consiliul Director al A.M.H.
- Art. 40** C.A. a A.M.H. propune, anual, pana la data de 30 iunie, Comisiei Centrale de Arbitri a F.R.H, arbitri din Bucuresti care sa faca parte din Lotul national de arbitri. Decizia C.A. a A.M.H. privind propunerea arbitrilor pentru a face parte din loturile nationale, nu poate fi contestata de catre arbitri. Arbitrii propusi pentru a face parte din lotul national vor fi aprobati de catre Consiliul Director al A.M.H.
- Art. 41** Pentru a putea fi propus in lotul national de arbitri, un arbitru de handbal trebuie sa indeplineasca urmatoarele conditii:
- sa aiba varsta cuprinsa intre 18 – 50 de ani;
 - sa posede minim categoria a IV – a de clasificare;
 - sa fi sprijinit activitatea handbalistica pe plan local;
 - sa nu fi suferit vreo condamnare privativa de libertate;

- sa fie apt din punct de vedere medical – adeverinta medicala de la medicul de familie cu privire la posibilitatea efectuării efortului fizic (carnet de sanatate);
- sa fi arbitrat numarul minim de jocuri, in campionatele locale, stabilit de prezentul regulament;
- sa aiba aprecieri bune la jocurile arbitrate pe plan local;
- sa fi promovat examenul (examenele) organizate de catre C.A. a A.M.H.

Pentru arbitri propusi pentru prima data sa faca parte din lotul national, **varsta maxima se limiteaza la 30 de ani.**

- Art. 42** Arbitrii propusi pentru prima data pentru a face parte din lotul national si acceptati in urma examenului sustinut vor fi inclusi in lotul de arbitri divizionari.
- Art. 43** Fiecare arbitru este obligat sa se informeze de data si locul la care se organizeaza examenul de arbitri (bianual) si sa se prezinte la examene cu toate cele necesare (viza medicala, echipament sportiv pentru examenul fizic si instrumente de scris) Locul in lotul national de arbitri se obtine in urma unui examen organizat de catre C.A a A.M.H. conform metodologiei aprobate de catre Comisia Centrala de Arbitri a F.R.H. Examenele sunt bianuale si locul, data si ora sustinerii acestora se va anunta, in timp util, pe site – ul FRH.
- Art. 44** Pentru fiecare arbitru propus sa faca parte din lotul national, C.A a A.M.H. va comunica, in scris, Comisiei Centrale de Arbitri pana la **data de 30 iunie**, urmatoarele date:
- nume si prenume;
 - data nasterii;
 - numar carnet de arbitru;
 - categoria de clasificare;
 - numar de telefon (mobil, acasa, loc de munca);
 - adresa de mail;
 - eventuale incompatibilitati.
- Art. 45** **Anul competitional este considerat ca are 2 sezoane:**
- **1 iulie – 31 decembrie;**
 - **1 ianuarie – 30 iunie.**
- Art. 46** Arbitrii care nu au fost inclusi in loturile nationale, nu vor avea dreptul de a conduce jocuri in competitiiile organizate de F.R.H. in anul competitional urmator.

VII. INCETAREA ACTIVITATII ARBITRILOR

- Art. 47** Calitatea de arbitru in lotul national inceteaza in urmatoarele conditii:
- implinirea varstei de 50 de ani pana la 1 august a anului in curs;
 - **suspendarea disciplinara pe o perioada mai mare de sase luni;**
 - nepromovarea examenului anual.
- Art. 48** Arbitrii care au facut parte din lotul national si din diverse motive au incetat sa faca parte din acest lot, vor putea fi propusi din nou in situatia in care indeplinesc conditiile prevazute de articolul 41 din prezentul regulament.
- Art. 49** In cazul arbitrilor care au facut parte din lotul national si din diferite considerente au incetat sa mai faca parte din acest lot, dreptul de a fi propusi din nou pentru promovare in conditiile articolului 41, se reglementeaza astfel:

- arbitrii care-si inceteaza activitatea din motive medicale sau profesionale pot fi propusi pentru lotul national dupa eliminarea cauzelor care au determinat incetarea activitatii in acest lot. Ei au dreptul de a se prezenta la maxim 2 examene in 2 ani consecutivi si obligatia de a promova unul dintre examene;
- arbitrii care-si inceteaza activitatea in lotul national ca urmare a unor sanctiuni disciplinare, a nepromovarii a doua examene consecutive, a incetarii nejustificate a activitatii, au dreptul de a fi propusi pentru a reveni in acest lot la trecerea unui an competitional de la data incetarii activitatii. Ei au dreptul de a se prezenta la maxim 2 examene consecutive si obligatia de a promova unul dintre examene.

VIII. DREPTURILE SI INDATORIRILE ARBITRILOR

Art. 50 Arbitri din municipiul Bucuresti si/sau judetele arondate au urmatoarele drepturi:

- sa fie delegat sa conduca jocul de handbal;
- sa promoveze in toate categoriile de clasificare conforme prezentului regulament;
- sa primeasca baremul legal de arbitraj (atunci cand arbitrajul este remunerat);
- sa participe la consfaturile organizate pentru arbitri, in functie de nivelul lor de clasificare;
- sa ridice probleme si sa-si spuna parerea, in legatura cu activitatea de arbitraj, numai in cadrul sedintelor organizate;
- sa aiba acces gratuit (sau contracost, dar cu prioritate la achizitionarea biletelor) la toate jocurile de handbal, organizate in Bucuresti, de catre Asociatia Municipala de Handbal;
- sa aiba acces gratuit (sau contracost, dar cu prioritate la achizitionarea biletelor) la toate jocurile de handbal, organizate in Romania de catre Federatia Romana de Handbal, prezentand cardul de arbitru emis de catre Federatia Romana de Handbal;
- sa foloseasca bazele sportive, stabilite de catre AMH, pentru pregatirea fizica si/sau de specialitate (teoretica si practica);
- sa fie stimulati pentru activitatile deosebite;
- sa fie onorati pentru activitatea depusa prin organizarea de meciuri omagiale de retragere.

Art. 51 Arbitri au urmatoarele indatoriri:

- sa cunoasca si sa aplice intocmai regulile jocului de handbal, deciziile I.H.F. si E.H.F., regulamentul de organizare a activitatilor handbalistice, instructiunile FRH, cu privire la interpretarea acestora;
- sa dea dovada de cinste, corectitudine si impartialitate in conducerea jocurilor de handbal;
- sa participe cu regularitate sedinte Comisiei de Arbitri a AMH, la antrenamente si la celelalte activitati organizate de CA a AMH;
- sa plateasca, pana la 1 februarie a anului in curs, taxa de viza anuala stabilita;
- sa respinga orice incercare de influentare sau coruptie si sa sesizeze organele conducatoare ale activitatii handbalistice in legatura cu aceste fapte;
- sa poarte in mod obligatoriu, la jocurile pe care le arbitreaza, echipamentul stabilit de Comisia Centrala de Arbitri a F.R.H. sau CA a AMH;
- sa anunte in scris indisponibilitatea cu cel putin 7 zile inainte de data respectiva;

- sa-si noteze, in timpul jocului, toate datele necesare completarii Raportului de Joc si a unui eventual raport suplimentar;
- sa completeze Raportul de Joc in mod corect si detaliat, cu claritate;
- sa redacteze un Raport Suplimentar prin care sa semnalaze orice eveniment in legatura cu desfasurarea jocului pe care l-a arbitrat si sa-l transmita Comisiei de Competitii a A.M.H.;
- **sa fie un exemplu de conduita pentru sportivi, antrenori, oficiali si spectatori, evitand orice discutii sau gesturi jignitoare la adresa acestora;**
- sa respecte cu strictete Regulamentul Disciplinar **si sa nu jigneasca (insulte) colegii, arbitri, observatorii, inspectorii sau organele federale;**
- sa efectueze si sa promoveze vizita medicala, obtinand o viza medicala, cel putin bianual, la medicul de familie sau medicul specialist pentru arbitri locali, la Dispensarul Teritorial al Sportivilor pentru arbitrii din lotul republican si, la I.N.M.S si centrele medicale agreeate de catre acesta pentru arbitri din Lotul de Liga;
- sa arbitreze anual un numar de 20 de jocuri fara barem (pentru propria pregatire in regim de competitie);
- sa nu arbitreze jocuri la care nu au fost nominalizati, cu exceptia situatiilor prevazute de regulament si cu permisiunea prealabila a presedintelui CA a AMH ;
- sa nu arbitreze jocuri de pregatire, fara a solicita si a obtine, in prealabil, acordul C.A. a A.M.H.
- sa prezinte la jocuri pe care le arbitreaza numai delegatii / chitanta cu antetul si stampila AMH si emise de A.M.H.
- **sa nu comenteze defavorabil arbitrajele colegilor atunci cand asista la jocuri de handbal;**
- **sa nu faca declaratii in mass-media prin care:**
 - sa-si exprime parerea sau sa comenteze desfasurarea jocurilor de handbal;
 - sa faca comentarii sau aprecieri asupra structurilor AMH, FRH si LPH;
 - sa contribuie activ la apararea prestigiului si autoritatii arbitrilor de handbal si a forurilor conducatoare ale activitatii handbalistice.

IX. DELEGAREA ARBITRILOR

- Art. 52** C.A., direct sau prin comisiile proprii de delegari, deleaga arbitri la jocuri pe baza programului primit de la organele competente, tinand cont de atributiile stabilite de prezentul regulament.
- Art. 53** Lotul de arbitri al CA a A.M.H. Bucuresti este format din :
- arbitri Lot Republican;
 - arbitri Lot municipal (local);
- Art. 54** **Delegarea arbitrilor va fi facuta functie de nivelul valoric al arbitrilor si de gradul de dificultate al jocurilor.**
- Art. 55** Arbitrii care nu au avizul medical nu vor putea fi delegati la nici un fel de competitie.
- Art. 56** Delegarea arbitrilor la jocuri amicale la care participa si echipe din alte tari, (la care organizatorii nu solicita arbitri de la Comisia Centrala de Arbitri a F.R.H.) se va face de catre Comisia judeteana de arbitri din randul arbitrilor din lotul national pentru care se va obtine in prealabil avizul Comisiei Centrale de Arbitri a F.R.H.

- Art. 57** Arbitrii de handbal au dreptul de a conduce jocuri oficiale sau amicale publice numai daca sunt delegati oficial de organul competent. In cazul nerespectarii prezentului articol, arbitrii sunt pasibili de sanctionare conform Regulamentului Disciplinar al A.M.H si/sau F.R.H.
- Art. 58** Arbitrii nu pot schimba intre ei delegarile fara acordul celor care i-au delegat.
- Art. 59** **Nici un arbitru nu va fi delegat sa conduca jocurile echipei sau clubului sportiv din care face parte, la care inca joaca sau la care are orice fel de interes.** In acest sens fiecare arbitru va anunta in scris daca este implicat in activitatea unei asociatii sau unui club sportiv. Anuntul (declaratie de interese) se va face catre A.M.H., la inceputul fiecarui an competitional si, dupa caz, ori de cate ori intervine o modificare in acest sens. In cazul in care un arbitru renunta a mai fi membru al asociatiei, club, el nu va avea dreptul de a conduce jocuri oficiale ale acestuia timp de 2 ani de la data anuntarii in scris asupra modificarilor survenite. Acelasi lucru este valabil si in cazul gradelor de rudenie / afini 1, 2 intre arbitri si conducatori si/sau manageri de cluburi sau de comisii ale F.R. Handbal, A.M. Handbal. Declaratia de interese data de catre arbitri va mentiona orice grad de **rudenie / afini, studii, relatii de afaceri, antecedente pe orice plan, etc., de natura sa genereze discutii si presiune suplimentara pe arbitrii la jocurile anumitor cluburi.**
- Art. 60** Nici un arbitru nu-si poate exprima preferinta pentru un anumit joc sau teren. De asemenea, nu poate solicita categoria competitionala la care sa fie delegat.
- Art. 61** Arbitrii sunt obligati sa faca deplasarea astfel incat sa sosesca in timp util in locatia in care are loc jocul la care sunt delegati. Ei vor lua toate masurile necesare pentru a fi prezenti la teren cu minim 1 (una) ora inainte de ora oficiala de incepere a jocului.
- Art. 62** In timpul deplasarii la jocurile la care sunt delegati, precum si in locatiile in care acestea se desfasoara, **arbitrii au datoria sa aiba o comportare demna, civilizata, sa respecte regulile de convietuire cetateneasca,** asumandu-si totodata, intreaga responsabilitate fata de posibile evenimente medicale.
- Art. 63** Jocurile publice, oficiale si amicale de handbal, vor fi conduse de arbitri calificati, recunoscuti de A.M.H. si delegati de organele competente. Un joc de handbal va fi condus de:
- 1 sau 2 arbitri principali;
 - 2 arbitri ajutatori (scorer / cronometror)
- A.M.H. are dreptul ca la anumite competitii sau jocuri sa stabileasca alte solutii, functie de importanta jocului, cu privire la asigurarea delegarii arbitrilor principali sau scorer / cronometror.
- Art. 64** Echipele nu pot cere ca anumiti arbitri sa fie delegati la jocurile lor si nici **nu au dreptul sa recuze arbitrii delegati.**
- Art. 65** Delegarea arbitrilor principali la jocurile din campionatele municipale va fi comunicata acestora, in principiu, in sedinta saptamanala a Comisiei de Arbitri a A.M.H., cu cel **putin 3 zile**, inaintea datei de disputare a jocului. Arbitri care nu au participat la sedinta saptamanala a A.M.H. au obligatia de a se informa, despre o eventuala delegare, telefonic sau de pe portalul A.M.H (<http://amh.ro/>), cu minimum 48 de ore inaintea jocului. Delegarile la jocuri ce se disputa in sistem turneu, precum si unele cazuri de forta majora fac exceptie de la aceasta regula.
- Art. 66** Nici un arbitru de handbal din evidenta A.M.H. nu are dreptul de a conduce jocuri de handbal in alte tari fara aprobarea scrisa a Comisiei de Arbitri a A.M.H. si a Comisiei

Centrale de Arbitri a F.R.H.. Nerespectarea acestei prevederi duce la sanctionarea conform Regulamentului Disciplinar.

- Art. 67** In cazul neprezentarii unuia sau ambilor arbitri delegati la un joc oficial se va proceda astfel:
- in cazul neprezentarii unui arbitru delegat, jocul se va desfasura obligatoriu sub conducerea celui alt; echipa care va refuza disputarea jocului va pierde cu 10-0;
 - in cazul neprezentarii ambilor arbitri se va apela (prin acord scris al celor 2 reprezentanti ai echipelor) in ordine, la: arbitri ajutatori, oficiali, antrenori de handbal, arbitri sau sportivi divizionari aflati la locul de desfasurare al jocului, cunoscatori ai regulamentului jocului de handbal prezenti in sala, in calitate de spectatori;
- Art. 68** Cand este posibil si mai ales la turnee, se recomanda delegarea unui cuplu de arbitri de rezerva la fiecare joc. In cazul in care unul din arbitrii delegati initial devine indisponibil pe parcursul jocului, cuplul de rezerva va prelua conducerea acestuia in continuare.

X. ECHIPAMENTUL ARBITRILOR

- Art. 69** Pentru arbitrul de handbal este obligatoriu urmatorul echipament:
- tricou (bluza) si pantaloni scurti/sort;
 - pantofi de sport;
 - jambiere sau ciorapi scurti, de culoare neagra sau orice alta culoare inchisa;
 - ecuson de arbitru;
 - logo -uri ale partenerilor acestei activitati.
- Arbitri juniori pot arbitra cu un echipament simplificat iar cel mai important lucru este sa aibe bluze (tricouri) de culori diferite de cele ale jucatorilor ambelor echipe.
- Art. 70** Arbitrii vor folosi bluze sau tricouri care sa aibe culori distincte fata de echipamentul celor 2 echipe participante la joc (jucatori de camp si portari).
- Art. 71** Este recomandat ca arbitrii sa poarte pe echipamentul propriu numai reclame sau inscriptii, aprobate de Comisia de Arbitri a A.M.H. (exceptie logo-ul marcii producatorului de echipament). Arbitri din lotul republican pot avea pe tricouri reclame sau inscriptii aprobate de catre Comisia Centrala de Arbitri a F.R.H. Arbitri vor purta ecuson de arbitru, conform categoriei din care fac parte. Purtarea unui ecuson pe care un are dreptul sa-l poarte se sanctioneaza.
- Art. 72** Arbitrii de handbal care se deplaseaza pentru conducerea de jocuri la care au fost delegati si/sau pentru a participa la consfatuiri, cursuri sau simpozioane, atat in tara cat si peste hotare, trebuie sa aiba o tinuta decenta si civilizata.

XI. SANCTIUNI APLICABILE ARBITRILOR

- Art. 73** Abaterile savarsite de arbitri vor fi sanctionate in raport cu gravitatea lor cu:
- a) avertisment;
 - b) retinere de la delegari;
 - c) suspendare pe timp limitat;
 - d) retrogradare;
 - e) scoaterea din loturile nationale;

- f) excluderea definitivă din activitate.
- 73.1. Avertismentul constă în atenționarea verbală sau scrisă a arbitrilor asupra abaterilor săvârșite și a consecințelor în caz de repetare.
- 73.2. Retinerea de la delegări constă în neprogramarea unui arbitru, la categoria de jocuri la care îi da dreptul pregătirea/calificarea, să arbitreze pentru minim 1 (o) etapă sau minimum 1 (o) luna. Retinerea de la delegări se poate aplica numai în cazul în care arbitrul a fost implicat într-o cauză aflată în stare de judecată și este reținut până la judecarea cauzei, sau în cazul primei abateri și doar pentru abaterile prevăzute la art. 68.2 din Regulamentul Disciplinar al F.R. Handbal sau art. 84.2 al prezentului regulament (suspendarea între 1 etapă și 1 luna).
- 73.3. Suspendarea constă în interzicerea activității de arbitru pe termen de minim 1 (una) lună sau 1 (una) etapă la maximum 1 (un) an competițional. Suspendarea unui arbitru din lotul național, pe termen de 3 (trei) luni, dar nu mai mult de 6 (șase) luni atrage după sine retrogradarea din lotul național în lotul județean.
- 73.4. Retrogradarea constă din trecerea arbitrilor pe timp limitat sau nelimitat dintr-o treaptă ierarhic superioară într-una inferioară. Retrogradarea va fi întotdeauna cumulată cu o suspendare de 3 (trei) luni.
- 73.5. Excluderea definitivă din activitate constă în radierea din evidente și interzicerea de a mai activa ca arbitru de handbal.
- 73.6. Circumstanțele atenuante se consideră acele împrejurări care pot determina reducerea sancțiunii disciplinare (vezi art. 17 din Regulamentul Disciplinar al F.R. Handbal).
- 73.7. Circumstanțele agravante se consideră acele împrejurări care pot determina aplicarea unor sancțiuni mai severe, în funcție de gravitatea și urmările faptei comise (vezi art. 18 din Regulamentul Disciplinar al F.R. Handbal).

Art. 74 Abaterile savarsite, **pe terenul de joc sau in afara lui**, inainte de inceperea partidei sau dupa terminarea acesteia, se sanctioneaza astfel:

- 74.1. **Avertisment** pentru:
- nerespectarea fara motive temeinice a orei de incepere a jocului sau a pauzei dintre reprize;
 - intocmirea cu date gresite sau incomplete a raportului de joc atunci cand fapta nu a produs consecinte.
- 74.2. **Suspendarea** pentru **minimum 1 (una) etapa** sau **minimum 1 (una) luna competitiva**, pentru:
- neanuntarea indisponibilitatii fara motive in timp util (7 zile), spre a se putea lua masuri de inlocuire la delegare. Se excepteaza cazurile de forta majora;
 - prezentarea pe teren cu echipamentul neingrijit, sau neregulamentar pentru conducerea unei partide oficiale;
 - atitudine necorespunzatoare fata de delegatii echipelor, antrenorilor, jucatori, arbitri si observatori;
 - neverificarea inainte de inceperea partidei a dreptului de joc, a starii terenului, precum si a instalatiilor acestuia, in conformitate cu prevederile regulamentare, atunci cand, prin consecinte, se aduc prejudicii de orice natura bunei desfasurari a meciului sau echipelor participante;
 - prezentarea cu intarziere la teren dupa ora mentionata in raportul de joc sau comunicata oficial de F.R.H., fara ca jocul sa fi inceput cu un alt cuplu de arbitri;
 - tainuirea intarzierii celui/lalt arbitru delegate la joc, fara ca jocul sa fi inceput cu un singur arbitru;
 - nepredarea raportului de joc la organele competente, in termenul stabilit de regulament;
 - intocmirea gresita sau incompleta a raportului de joc atunci cand omisiunea sau greseala a produs urmasi fie pentru jucatori sau echipe, fie pentru faptul ca datorita lipsei mentiunilor sau datelor incomplete, comisiile FRH nu au putut lua decizii convenite;
 - conducerea de jocuri internationale amicale, in tara sau strainatate fara aprobarea AMH si FRH;

- j) neinformarea Comisiei de Arbitri a AMH si a Comisiei Centrale de Arbitri a FRH, in termen de 3 (trei) zile de la data sosirii in tara, asupra jocurilor internationale, oficiale si amicale arbitrate in starinatate;
- k) neparticiparea la cursurile teoretice si practice organizate de A.M.H. in afara situatiilor motivate si acceptate ca atare.

In cazul in care un arbitru incalca pentru prima data unul dintre punctele de la art. 74.2. in locul suspendarii se poate aplica "Retinerea de la delegari".

74.3. **Suspendarea** pentru **minimum 3 (trei) etape** sau **minimum 3 (trei) luni competitive** pentru:

- a) nepredarea declaratiei de interese sportive mentionata la art. 59;
- b) arbitrarea de jocuri oficiale sau amicale fara sa fi fost delegat de catre CA a AMH;
- c) schimbarea delegarii cu alt arbitru, fara acordul CA a AMH;
- d) refuzul de a conduce un joc la care a fost delegat, fără a putea dovedi motive temeinice;
- e) neprezentarea pentru arbitrarea jocului, ori prezentarea cu întârziere la teren, după ora menționată în raportul de joc, după ce jocul a început (se exceptează cazurile de forță majoră);
- f) atitudine necorespunzătoare față de organele competente de conducere (neprezentarea în mod nejustificat la convocările in fata comisiilor, relatări necorespunzătoare realității, ascunderea adevărului sau alte fapte);
- g) injurii aduse colegului de cuplu sau arbitrilor ajutători înainte, în timpul sau după terminarea partidei;
- h) injurii sau bruscarea unui jucător sau a unor persoane oficiale din componenta celor două echipe;
- i) interventii in mass-media, referitoare la meciurile arbitrate de catre acesta sau de catre colegi.

Art. 75 Abaterile săvârșite în timpul desfășurării și conducerii partidei se sancționează astfel:

75.1. **Avertisment** pentru:

- a) arbitraj mediocru cu anumite greseli evidente dar care nu pun sub semnul intrebării desfasurarea si rezultatul jocului.

75.2. **Suspendare** pentru **minim 1 (una) etapa** sau **1 (una) luna competitiva** pentru:

- a) arbitrul care a dat dovadă de necunoașterea sau greșita aplicare a regulilor de joc, care influențează în mod negativ desfășurarea jocului;
- b) proferarea de injurii sau gesturi necuvincioase la adresa publicului, jucătorilor sau antrenorilor, precum și la adresa arbitrilor ajutători;
- c) arbitru ajutător care prin semnalizările sau intervențiile sale eronate va induce în eroare arbitri principali;
- d) arbitru ajutător care va părăsi postul sau fără încuviințarea arbitrilor principali;

75.3. **Suspendarea** pentru **minimum 6 (șase) etape** sau **minimum 6 (șase) luni competitive** pentru :

- a) arbitrul care prin necunoașterea sau greșita aplicare a regulilor de joc și a celorlalte regulamente influențează în mod direct rezultatul final al jocului;
- b) arbitrul care se dovedește că în mod intenționat favorizează una dintre echipe și influențează în mod direct rezultatul final al jocului;
- c) arbitru ajutător care se dovedește că în mod intenționat prin semnalizările sau intervențiile sale eronate, induce în eroare arbitrii principali
- d) **arbitrul care nu-si denunta incompatibilitatea de orice fel (rudenie, studii, relatii de afaceri, antecedente pe orice plan, etc., de natura sa genereze discutii si presiune suplimentara pe arbitrii)** cu jocurile anumitor cluburi.

Art. 76 **Excludere**

Arbitri vor fi excluși din activitatea de arbitraj pentru:

- 76.1. Solicitarea sau acceptarea de avantaje materiale, peste drepturile oficiale, de la echipele arbitrate sau de la alte persoane interesate.
- 76.2. Falsificarea/modificarea documentului justificativ de plată în vederea încasării în mod intenționat a unui barem necuvenit legal.
- 76.3. Inițierea, participarea și instigarea (dovedite) la acțiuni care pot știrbi prestigiul organelor de conducere ale A.M.H., F.R.H. și L.P.H. și comisiilor acestora.
- 76.4. Demisia din randul arbitrilor consecutiv unei sancțiuni disciplinare.
- 76.5. Inițierea/participarea la beții repetate, **acte huliganice** sau provocare (**repetata**) de scandaluri.
- 76.6. O condamnare penală privativa de libertate, indiferent dacă este data cu suspendare.

XII. DISPOZITII FINALE

- Art. 77** La jocurile oficiale arbitrii nu vor folosi, în comun, vestiarele cu jucătorii, fiind obligați să folosească vestiarul care le este rezervat lor. Înainte, în pauză și după joc, arbitrii vor evita orice discuții, interzicând accesul în vestiar al persoanelor oficiale ale echipelor.
- Art. 78** Legitimatiile jucătorilor și oficialilor celor două echipe vor fi aduse la masa scorului și cronometrului evitându-se astfel, orice fel de motive pentru intrarea reprezentanților echipelor în vestiarul arbitrilor.
- Art. 79** Sunt interzise arbitrilor orice discuții, explicații sau aprecieri cu privire la joc, comportarea echipelor, a sanselor lor, față de orice persoană. Au datoria însă de a da explicații, dacă le sunt cerute, inspectorilor, observatorilor, sau organelor federale, cu privire la deciziile luate în timpul jocului. Aceste explicații se vor da numai în cabina ce le este rezervată.
- Art. 80** Toate problemele în legătură cu arbitrii, inclusiv cele neprevăzute în prezentul regulament, vor fi soluționate în prima instanță de Comisia de Arbitri a A.M.H. și înaintate spre ratificare Comitetului Director.
- Art. 81** Prezentul regulament a fost aprobat de către Comitetului Director al AMH și intră în vigoare de la 01.07.2013.